# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobců **a) K. G.**, . **b) nezl. F. Di.**, **c) nezl. F. Z.**, **d) nezl. F. P.**, **e) nezl. F. A.**, **f) nezl. F. B.**, **g) nezl. F. Dj.**, žalobci b) až g) zastoupeni žalobkyní a) jako zákonnou zástupkyní, všichni t. č. Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, zastoupeni Mgr. Janem Urbanem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Heyrovského 1178, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 22/2011 - 77,

**t a k t o :**

**I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**III.** Ustanovenému zástupci žalobců Mgr. Janu Urbanovi **s e u r č u j e** odměna za zastupování ve výši 16 632 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

## O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 13. 6. 2011, č. j. OAM-424/VL-07-P08-R2-2008 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodl žalovaný, že se žalobcům neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci u Krajského soudu v Hradci Králové žalobou; ten ji rozsudkem ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 22/2011 - 77, zamítl.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že dle tvrzení žalobkyně a) byla celá její rodina v zemi původu vystavena pronásledování ze strany ozbrojených složek státu, a to z důvodu členství manžela F. M. v politické straně *DPT*, která hájila kurdské zájmy. Manžel žalobkyně a) [a současně otec žalobců b) až g)] uváděl, že byl v zemi původu

opakovaně zadržován a vyslýchán, příslušníci ozbrojených složek ho navštěvovali i doma a kladli mu otázky, týkající se jeho členství ve straně, přestože v té době šlo ještě o politickou stranu legální. Žalovaný (v samostatně vedeném řízení) tyto potíže manžela žalobkyně a) interpretoval tak, že souvisejí s členstvím jeho bratra v organizaci *PKK*, přičemž i manžel měl na tuto stranu kontakty. Krajský soud odkázal na svůj rozsudek ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 21/2011 – 62, kterým bylo rozhodnuto o žalobě F. M. ve věci neudělení azylu a konstatoval, že jeho žaloba byla zamítnuta. Soud vycházel v jeho případě z toho, že rozhodnutí žalovaného bylo řádně odůvodněno a hodnotí vývoj politických stran, které se v rozhodné době v Turecku věnovaly kurdským zájmům, přičemž dokazuje, že strana *DTP* byla po určitou dobu stranou legální; až v prosinci 2009 ji turecký ústavní soud zrušil a někteří členové byli obviněni ze spolupráce či propagace teroristické organizace *PKK*. Toto uskupení přitom nejen Turecko, ale i EU a USA považují za teroristickou organizaci. Žalovaný pak podle soudu přesvědčivě zdůvodnil, jaké případné problémy mohly plynout z členství ve straně i manželu žalobkyně a), který se nijak netajil se svojí aktivní podporou členů *PKK* a s pomocí jim poskytovanou. Krajský soud tak pokládal za prokázané, že jmenovaný vyvíjel v zemi původu činnost, jež mohla u ozbrojených složek státu vzbudit zájem o jeho osobu, a s ohledem na zjištěné okolnosti byl takový zájem logicky legitimní (nebylo by možné jej vyloučit při vykonávání takové činnosti v kterémkoliv demokratickém státě). Žalovaný přesvědčivě zdůvodnil i svůj závěr o možném přesídlení manžela žalobkyně a) i s celou rodinou do jiné části Turecka, kde žije prakticky 2/3 občanů kurdské národnosti. Podle soudu dospěl žalovaný po zvážení všech skutečností uvedených manželem žalobkyně a) v žádosti, v pohovorech, při jednání soudu a též na základě informací z objektivních a aktuálních podkladů ke správným, logickým a odůvodněným závěrům. Žalovaný se taktéž důkladně zabýval postavením Kurdů v Turecku; připustil, že v minulých letech bylo v mnoha směrech složité, nicméně popsal pokrok v řešení jejich legitimních požadavků. Krajský soud tak ve shora uvedené věci dospěl k závěru, že manžel žalobkyně a) nebyl pronásledován z azylově relevantních důvodů.

V nyní posuzované věci krajský soud upozornil, že žalobkyně a) odvozovala pronásledování celé rodiny právě od tvrzeného pronásledování svého manžela. Tvrdila, že ona i její děti měly obavy, neboť nevěděly, kdy bezpečnostní složky přijdou k nim domů hledat manžela (otce). Takové tvrzení ovšem nemohl krajský soud, s ohledem na to, jak vyhodnotil případ manžela žalobkyně a), považovat za azylově relevantní, ve smyslu § 12 zákona o azylu. Zájem bezpečnostních složek o F. M. byl legitimní, jak bylo popsáno shora, přičemž žalobkyně a) sama nikdy neuvedla, že by jí vojáci či policie nějak ublížili, zadrželi či ji vyslýchali; uvedla, že turecké bezpečnostní složky se vůči ní a dětem v průběhu rutinních návštěv žádné perzekuce nedopustily. Krajský soud rovněž zhodnotil, že nebyly dány ani důvody podle § 13 zákona o azylu a že k rozhodnutí podle § 14 zákona o azylu měl žalovaný dostatečné podklady.

Pokud žalobci namítali porušení § 2, § 3 a § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), pak i tuto námitku vyhodnotil krajský soud jako nedůvodnou. Uvedl, že žalovaný zjistil stav věci nepochybným způsobem a v odpovídajícím rozsahu, neboť doplnil podklady o novou výpověď žalobkyně a) i o potřebné informace o situaci v zemi původu. Žalobkyně a) byla s podklady řízení na své přání částečně seznámena, přičemž bylo zaprotokolováno její

vyjádření. Se správním spisem, týkajícím se jejího manžela, dále seznamována nebyla, neboť prohlásila, že s ničím dalším seznamována být nechce a rovněž vždy prohlašovala, že zcela souhlasí s výpovědí manžela. Podle krajského soudu tak k porušení § 36 odst. 3 správního řádu nedošlo.

Žalovaný se tedy podle krajského soudu velmi pečlivě vypořádal i s otázkou doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu; žalobcům nehrozí nebezpečí vážné újmy v případě jejich návratu. Při přezkoumání možného bezpečného přesídlení rodiny v rámci země původu se krajský soud zabýval i kritérii podle čl. 8 odst. 1 a 2 kvalifikační směrnice č. 2004/83/ES.

Rozsudek krajského soudu napadli žalobci (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížností, opírající se o důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelé tvrdí, že se krajský soud dostatečně nevypořádal se skutečnostmi uvedenými v žalobě a při pohovorech v průběhu správního řízení a vycházel pouze ze skutečností, zjišťovaných v samostatném řízení, týkajícím se manžela stěžovatelky a) [otce stěžovatelů b) až g] F. M., od něhož stěžovatelé odvozují své azylové důvody. Krajský soud dovodil, že jmenovaný vyvíjel činnost pro teroristickou organizaci, a proto považoval zájem státních orgánů o jeho osobu a rodinu za legitimní a oprávněný; naznal, že nesplňuje podmínky azylově relevantního pronásledování a jeho žalobu zamítl. Výlučně s odkazem na jeho řízení pak krajský soud zamítl i žalobu stěžovatelů, neboť veškerý zájem státních orgánů o rodinu vycházel z činnosti otce rodiny a byl naprosto legitimní. Stěžovatelé ovšem závěry o legitimnosti zájmu o osobu F. M. ze strany státních orgánů ve vlasti odmítají. Uvedli, že vůči němu nebylo vzneseno žádné trestní obvinění, byl však opakovaně zadržován a krátkodobě vězněn. Argumentace žalovaného i soudu se však opírá o to, že se F. M. dopouštěl nelegální nebo trestné činnosti. Pokud by tomu tak skutečně bylo, státní orgány by jistě zahájily jeho stíhání, což se ale nestalo. Problémy ve vlasti vyvolaly u stěžovatelky a) opakovaný silný psychický tlak, který vyústil v deprese, u dcery Di. vyvolaly agresivitu a u syna Dj. poruchu řeči.

Závěry žalovaného o protiprávní činnosti manžela stěžovatelky a) a otce nezletilých dětí tedy nemají podle stěžovatelů oporu ve spisu. S námitkami stěžovatelů se soud vypořádal pouze odkazem na argumentaci žalovaného, věcně se jimi uváděnými důvody nezabýval, a vycházel výlučně z posouzení azylové žádosti F. M. Proto považují napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatelé shledávají v tom, že se krajský soud nevypořádal s jejich tvrzeními o pronásledování pro příslušnost ke kurdské národnosti a pro politické názory F. M. F. M., podle stěžovatelů, splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu a stěžovatelé pak odvozeně splňují podmínky pro udělení azylu podle § 13 či § 14b citovaného zákona.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně

přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelům již jednou poskytnuta individuálním projednáním jejich věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelů a je podmíněn již zmíněným přesahem jejich vlastních zájmů. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán například v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Z tohoto pohledu bylo nahlíženo na jednotlivé uplatněné kasační důvody.

Úvodem Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že nyní projednávaná věc souvisí s jinou věcí, vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. 4 Azs 30/2012, týkající se již zmiňované azylové věci manžela stěžovatelky a) [otce stěžovatelů b) až g)] F. M., tj. *„hlavy rodiny“*. V této věci byla již kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítnuta, a to usnesením ze dne 11. 10. 2012, č. j. 4 Azs 30/2012 - 37. K posuzování provázaných žádostí rodinných příslušníků o mezinárodní ochranu se již Nejvyšší správní soud vyslovil v tom smyslu, že *„žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se rodiny jako celku. Postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se přitom ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany. V případě stěžovatelky, která se narodila na území České republiky a důvody své žádosti o mezinárodní ochranu odvozovala od důvodů svých rodičů, kterým byly žádosti o azyl příslušnými správními orgány zamítnuty, tak bylo na místě i v jejím případě legitimně očekávat zamítavé rozhodnutí správního orgánu.“* (rozsudek ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57, publikovaný pod č. 1943/2009 Sb. NSS). I v nyní projednávaném případě odvozují od F. M. své azylové důvody nejen nezletilé děti, nýbrž i manželka, která sama žádné azylově relevantní důvody, vztahující se pouze k její osobě, netvrdila; své problémy vždy spojovala s důvody manželovými.

Jakkoli je smyslem azylového práva poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je (společně s doplňkovou ochranou) jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je

aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46).

Přisvědčit nelze ani kasační námitce, podle níž je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se soud nezabýval žalobními důvody a toliko odkázal na argumentaci žalovaného. Toto problematikou se Nejvyšší správní soud již v minulosti mnohokráte zabýval; zmínit lze například rozsudek ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, z něhož se podává, že *„[n]ezabýval-li se krajský soud řádně uplatněným žalobním bodem a místo toho odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu, které problematiku, na niž žalobní bod dopadal, vůbec neřešilo, nelze než soudní rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].“* O takový případ se však v projednávané věci nejedná, neboť krajský soud se řádně zabýval všemi stěžovateli uplatněnými žalobními body. Nic mu přitom nebránilo vycházet z argumentace žalovaného (a odkazovat na ni), pokud naznal, že je přiléhavá a zejména, že je v souladu se zákonem. Napadený rozsudek přitom nepostrádal ani vlastní hodnocení ze strany krajského soudu a vzhledem k tomu, že se vypořádal se všemi žalobními body, nebylo možné dospět k závěru o jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

K tvrzení stěžovatelů o porušování lidských práv kurdské menšiny v zemi původu, již zdejší soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2008, č. j. 5 Azs 5/2008 - 53, konstatoval, že neutěšená situace se stavem dodržování lidských práv v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu sama o sobě nezakládá důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany se (v kontextu zjištěné situace v zemi původu) jeví konkrétní situace stěžovatelů a důvody, pro které o azyl žádají. V souzené věci bylo shledáno, že konkrétní důvody uváděné stěžovateli nelze podřadit důvodům pro udělení mezinárodní ochrany; s tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Současně poukazuje na závěry žalovaného i krajského soudu, že jednání spočívající v udržování kontaktu se členy organizace, která je (nejen v zemi původu) považována za teroristickou (*PKK*), by vzbudilo zájem bezpečnostních složek ve kterékoliv demokratické zemi. V řízení nebylo prokázáno, že by samotná skutečnost, že F. M. a potažmo stěžovatelé, jakožto jeho rodina, jsou kurdské národnosti, zakládala jejich pronásledování. Žalovaný se dostatečně zabýval všemi tvrzeními stěžovatelů a vyhodnotil, že zájem o osobu manžela, respektive otce stěžovatelů, v zemi původu byl důsledkem jeho spolupráce s bojovníky kurdské organizace *PKK*. Nelze ani pominout fakt, že stěžovatelé mají reálnou možnost řešit své problémy přesídlením do jiné části Turecka.

Pokud stěžovatelé argumentují tím, že jim měl být udělen azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, respektive doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny (§ 14b zákona), neboť F. M., dle jejich názoru, splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zde lze odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 – 81, publikovaný pod č. 388/2004 Sb. NSS, z něhož se podává, že *„[u]dělení azylu rodinnému příslušníku azylanta podle § 13 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o*

*azylu, je možné jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení azylu osobě, která je rodinným příslušníkem žadatele o azyl. Postup podle citovaného ustanovení nelze odůvodnit tím, že v případě stěžovatelových rodinných příslušníků dospěl soud k nezákonnému závěru, pokud zamítl jejich žalobu proti zamítavému rozhodnutí o neudělení azylu.*“ Pro udělení doplňkové ochrany dle § 14b zákona o azylu je pak obdobně předpokladem pravomocné udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu rodinnému příslušníkovi. Navíc by v obou těchto případech musel žalovaný shledat též důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení tohoto typu mezinárodní ochrany. Žádná z těchto situací ale v nyní posuzovaném případě nenastala.

Stěžovatelé konečně tvrdili, že z důvodu problémů ve vlasti se u stěžovatelů a), b) a g) objevily zdravotní a psychické problémy. V tomto smyslu však v žalobě ničeho nenamítali, a proto k těmto nově uváděným skutečnostem nemohl zdejší soud přihlížet (§ 109 odst. 5 s. ř. s.).

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za této situace Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů; nezbylo mu proto, než ji pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s., usnesením odmítnout.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnut dle § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovatelům k jejich žádosti ustanovil zástupcem advokáta, jehož zastupování pokračovalo i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 s. ř. s.); náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Jejich výše je představována odměnou za jeden úkon právní služby pro každého stěžovatele (doplnění kasační stížnosti), celkem tedy 11 760 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů], a v náhradě hotových výdajů v částce 7 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 13 860 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně činí 2 772 Kč. Ustanovenému advokátu se tedy přiznává odměna v celkové výši 16 632 Kč; tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2012

JUDr. Miluše Došková

předsedkyně senátu